

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 7. februar 2008
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-792-0460
Dok.: CKV40944

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 193 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 8. januar 2008.

Lene Espersen

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 193 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes redegøre for gældende regler samt retternes praksis med hensyn til tilsendelse af kopi af anklageskrift og bevisfortegnelse til domsmænd forud for behandling af en straffesag, herunder om der er forskel på retternes praksis og i givet fald på hvilken baggrund, samt om domstolsreformen har medført ændringer i praksis på dette område?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, der har anført følgende:

”Domstolsstyrelsen har på baggrund af spørgsmålet fra Folketingets Retsudvalg anmodet præsidenterne for byretterne om en udtalelse.

Præsidenterne har i den anledning oplyst, at byretterne følger samme fremgangsmåde med hensyn til anklageskrift og bevisfortegnelser, som beskrevet af præsidenten for Retten i Holbæk i styrelsens brev til Justitsministeriet af 27. september 2007. Præsidenterne tilslutter sig i øvrigt det, der er anført af Retten i Holbæk.

Præsidenterne har endvidere oplyst, at domstolsreformen ikke har medført ændringer i praksis med hensyn til fremgangsmåden for anklageskrift og bevisfortegnelser. Dog var der før domstolsreformens ikrafttræden 1. januar 2007 enkelte af de tidligere embeder, der udsendte bevisfortegnelse og/eller anklageskrift til domsmændene sammen med indkaldelsen.

Domstolsstyrelsen kan henholde sig til det, som præsidenterne har anført. Vi henviser til vores brev af 27. september 2007 til Justitsministeriet.”

Det omtalte brev af 27. september 2007 fra Domstolsstyrelsen til Justitsministeriet indeholder følgende udtalelse fra præsidenten for Retten i Holbæk i anledning af en henvendelse fra en domsmand ved den pågældende ret vedrørende muligheden for at modtage kopi af anklageskrift og bevisfortegnelse forud for behandlingen af en straffesag:

”Ved domstolsreformen pr. 1. januar 2007 blev Retten i Holbæk etableret ved sammenlægning af de tidligere embeder ”Retten i Kalundborg”, ”Retten i Nykøbing Sj.” og ”Retten i Holbæk”.

I foråret gennemgik embedet en række procedurer, blandt andet proceduren i forbindelse med indkaldelse af domsmænd, og det blev konstateret, at der var forskellig praksis i de 3 embeder. Jeg kan bekræfte, at blandt andet den tidligere ”Retten i Holbæk” benyttede en praksis, hvor anklageskrift og bevisfortegnelse blev sendt til domsmanden sammen med indkaldelsen.

I dommerkollegiets drøftelser af, hvilken procedure retten fremover skulle følge, indgik blandt andet spørgsmålet om retsplejelovens regler om bevisumiddelbarhed og mundtlighed samt spørgsmålet om udlevering af personoplysninger, jf. reglerne i persondatalovens § 8.

Det blev besluttet, at retten fremover ville udlevere anklageskrift og bevisfortegnelse ved retsmødets begyndelse, hvor det i øvrigt påhviler retsformanden at sikre sig, at der ikke foreligger inhabilitet, jf. retsplejelovens § 66.

Jeg henviser også til ”Vejledning for domsmænd”, hvori anføres:

”Inden rettens medlemmer går ind i selve retslokalet, afholdes et kort møde mellem dommeren/dommerne og domsmændene. Retsformanden orienterer domsmændene om navnet på tiltalte, anklageren, forsvareren og vidnerne samt de personer, som forbrydelsen er gået ud over.

Inden forhandlingerne begynder, skal domsmændene nemlig have lejlighed til at fremkomme med oplysning om forhold, som kan medføre, at de på grund af inhabilitet ikke kan medvirke i sagen.”

Det bemærkes, at tiltaltes navn og adresse fremgår af indkaldelsen, hvorfor domsmanden på forhånd har mulighed for at meddele retten, såfremt der i relation til tiltalte foreligger forhold, der kan føre til inhabilitet.

Efter bestemmelsen i retsplejelovens § 91, stk. 2, som [vedkommende domsmand] henviser til, deltager domsmanden på lige fod med dommeren i de afgørelser, der træffes under hovedforhandlingen. Afgørelserne træffes på baggrund af de oplysninger, der er kommet frem i retsmødet, jf. princippet om bevisumiddelbarhed, og det er ikke meningen, at domsmanden på forhånd skal ”forberede” sagen.

Det er min opfattelse, at rettens nuværende praksis er helt i overensstemmelse med retsplejeloven.”

Justitsministeriet kan tilføje, at retsplejeloven ikke indeholder bestemmelser, der udtrykkeligt regulerer spørgsmålet om udlevering af anklageskrift og bevisfortegnelse til domsmænd.

Domsmandenes beføjelser efter retsplejelovens § 91, stk. 2, er nærmere beskrevet i Domstolsstyrelsens vejledning til domsmænd og nævninger fra juli 2007, hvor bl.a. følgende er anført (side 10):

”Domsmand deltager på lige fod med de juridiske dommere. De medvirker ikke kun ved selve domsafgørelsen, men også ved de kendelser og beslutninger, som eventuelt skal træffes under hovedforhandlingen. Efter loven skal en del afgørelser, der nærmest angår ledelsen af forhandlingerne i retssalen, dog træffes af retsformanden alene, men i alle vigtigere afgørelser er domsmændene med. Det gælder først og fremmest bedømmelsen af beviserne i sagen. Domsmandene skal således tage stilling til, om den tiltalte er skyldig i det forhold, som han eller hun er tiltalt for, herunder om

handlingen er begået med forsæt eller ved strafbar uagtsomhed. Domsmandene skal også tage stilling til, hvilken straf der skal fastsættes, både straffens størrelse eller længde, og om den skal være betinget eller ubetinget. Derimod deltager domsmændene ikke i afgørelsen af, om en tiltalt skal varetægtsfængsles eller forblive varetægtsfængslet efter dommen eller i afgørelsen af eventuelle erstatningskrav mod tiltalte.

Tiltalen er beskrevet i et anklageskrift, der udleveres til hvert af retens medlemmer. I landsretten er anklageskriftet gengivet i den indankede dom. Kun det, der bliver sagt i retten, kan tillægges betydning ved sagens afgørelse. Det er altså ikke forudsat, at dommerne eller domsmændene forinden har sat sig ind i sagens dokumenter. Det er anklagemyndigheden, der har til opgave at bevise, at tiltalte er skyldig i de forhold, som han tiltales for. Er der en rimelig begrundet tvivl om tiltaltes skyld, skal han frifindes.”

Der henvises i øvrigt til de samtidige besvarelser af spørgsmål nr. 159 og nr. 194 fra Folketingets Retsudvalg.